

Kapka

ZPRÁVY ZAJÍMAVOSTI NOVINKY INFORMACE

Úvodní slovo generálního ředitele

Vážení spolupracovníci, čtenáři našeho podnikového časopisu, rok 2006 se úspěšně chýlí ke konci. Dělí nás několik dní od chvíle, kdy začneme psát rok 2007. Dovolte mi, abych Vám všem popřál hodně zdraví, štěstí a rodinné pohody nejen v období vánočních svátků, ale také po celý příští rok.

Na závěr roku bych krátce zhodnotil celkovou situaci podniku a nastínil úkoly, které nás čekají v příštím roce.

S ohledem na dobrý vývoj v oblasti výnosů a tvorby zisku v průběhu celého roku je reálný předpoklad, že budou splněny jak všechny plánované ekonomické ukazatele, tak i všechny úkoly v oblasti meziročních růstových trendů. Přetrvávajícím dlouholetým problémem je však kumulace realizace investic z vlastních zdrojů v závěru roku. Z tohoto důvodu je třeba věnovat větší pozornost v následném období fázi přípravy realizace staveb.

V tomto roce bude téměř dokončena I. etapa programu 229 060 – Prevence před povodněmi, dostavěním dvanácti protipovodňových staveb za přibližně 130 mil. Kč, pouze stavba na řece Bělé v Domašově bude ukončena v roce 2007, kdy nás budou čekat další náročné úkoly. Zmíním jen některé např. rozhodující část výstavby MVE Lhotka, zahájení rekonstrukce jezu v Ostravě – Hrabové na řece Ostravici a provedení celkové přestavby jezu v Rychvaldě na Orlovské Stružce.

V roce 2007 budou připravovány také stavby II. etapy zmíněného programu Prevence před povodněmi, ze kterých bych zejména uvedl rekonstrukce vodních děl Šance a Těrlicko.

Změny nás také čekají v oblasti legislativní. Od 1. 1. 2007 vstoupí v platnost nový Zákoník práce, který přinese do personální a mzdové práce řadu změn. Nové znění bude mít i Stavební zákon jehož uplatnění bude mít dopad především v oblasti přípravy našich investic.

Ještě jednou Vám všem přeji hezké a klidné prožití vánoce.

Ing. Pavel Schneider
generální ředitel

V tomto čísle naleznete:

- Výsledky hospodaření za 1.– 9. 2006
- 40 let Povodí Odry, VD Morávka
- Od výlovu do vánoce
- Alpská vodní díla II
- Setkání seniorů
- Vánoce jsou tady

Úvodní slovo redakce

Vážení čtenáři Kapky,

předvánoční číslo našeho podnikového časopisu by mělo vždy navodit sváteční atmosféru a potěšit Vás. Snad se nám to trochu podařilo. Součástí posledního vydání je také příloha Morávka 2006, kterou pro Vás zpracoval Ing. Jiří Maníček. Přejeme příjemné čtení. Na závěr nám dovolte abychom Vám všem popřáli krásné prožití vánočních svátků a úspěšný start do nového roku. Těšíme se na setkání s Vámi u dalšího vydání v roce 2007.

redakce Kapky

Výsledky hospodaření za 1.– 9. 2006

Za 1.–9./2006 bylo dosaženo hospodářského výsledku ve výši 48 267 tis. Kč, což představuje překročení plánované hodnoty o 6 467 tis. Kč a je dáno vyšším překročením plánovaných výnosů oproti překročení v oblasti nákladů.

Překročení výnosů v celkové výši 19 334 tis. Kč je dáno zejména tržbami za povrchovou vodu, které jsou oproti plánu vyšší o 10 500 tis. Kč, vlivem nečekaně příznivého vývoje v odběrech ve sledovaném období.

K překročení došlo rovněž v tržbách za výrobu elektrické energie (+ 2 342 tis. Kč), a to vlivem příznivých hydrologických podmínek a preference výroby v období s vyšší výkupní cenou energie (tzv. „špičkování“). Tržby za prodej ryb byly překročeny o 1 114 tis. Kč, i když zde jsou vlivem sezónnosti rozhodující až celoroční údaje.

Překročení ostatních provozních výnosů bylo ovlivněno zejména tržbami na prodaný nepotřebný majetek (+1 383 tis. Kč), fakturací vícenákladů souvisejících s vadnou projektovou dokumentací (+1 890 tis. Kč) a neplánovanou úhradou odepsané pohledávky (+1 726 tis. Kč).

Překročení v nákladech o 12 867 tis. Kč se odehrává ve sféře nakupovaných služeb (+6 318 Kč) a jiných provozních nákladů (+7 121 tis. Kč), ve spotřebovaných nákupech došlo naopak k úspoře (-1 313 tis. Kč).

Překročení ve službách se týká výhradně oprav, kdy podnik reagoval na příznivý vývoj v odběrech povrchové vody a část takto získaných zdrojů využil k posílení realizace oprav, ať již jejich potřeba byla dlouhodobější nebo byla vyvolána povodňovými událostmi v 1. pololetí letošního roku.

Překročení v ostatních provozních nákladech jde plně na vrub zúčtování zůstatkových cen prodaného nepotřebného majetku, což je z významné části pokryto výše uvedených překročením v oblasti ostatních provozních výnosů.

Vzhledem k tomu, že překročení plánovaných výkonů je vyšší, než překročení výkonové spotřeby, je překročena i plánovaná úroveň přidané hodnoty (+10 501 tis. Kč). Modifikujeme-li tento ukazatel o vliv oprav, je překročení ještě vyšší (+18 257 tis. Kč), neboť překročení plánu oprav je zčásti kryto úsporami v jiných položkách charakteru výkonové spotřeby.

V oblasti aktiv a pasiv došlo od počátku roku k nárůstu o 42 836 tis. Kč.

Ve stálých aktivech je vykázáno snížení o 30 996 tis. Kč, vlivem toho, že skutečný průběh investičního procesu poněkud zaostává za plánovanými předpoklady, což se projevuje zejména u jedné z nejdůležitějších akcí – výstavby MVE Lhotka. Druhou příčinou je odpis účetní hodnoty prodaného neupotřebitelného majetku na nákladů.

V oběžných aktivech došlo k nárůstu o 74 367 tis. Kč, a to v menší míře u zásob (+3 998 tis. Kč), ale zejména krátkodobého finančního majetku (+71 370 tis. Kč). Zde se projevuje již dlouholetý trend, že stav finančních prostředků v průběhu roku je tradičně vyšší proti stavu ke konci roku, což je dáno koncentrací investičního procesu do závěrečného období roku. Dále je nutno uvést, že faktický stav finančních prostředků, využitelných v rámci běžné provozní činnosti podniku je o cca 13 mil. Kč nižší než je vykázáno, a to vlivem účelově vázaných prostředků, jako např. prostředky soustředěné ve FKSP s perspektivou zavedení osobních účtů, složené peněžité kauce a „zadržné“, uplatněné jako zajišťovací instrument vůči dodavatelům staveb.

U pohledávek byl naopak zaznamenán mírný pokles, z čehož ovšem nelze dovozovat že ve finále roku nemohou vzrůst nad plánovanou úroveň, neboť v této oblasti se promítá mnoho objektivních a subjektivních vlivů, spočívajících v platební kázní odběratelů.

V pasivech se zvýšení oproti stavu k počátku roku týká pouze sféry vlastních zdrojů (+ 43 593 tis. Kč), kde bylo ovlivněno vysokou tvorbou zisku za sledované období (+ 48 267 tis. Kč) a snížením stavu FKSP a fondu odměn (-4 138 tis. Kč), čerpaných v souladu s kolektivní smlouvou a vnitropodnikovými předpisy.

V oblasti cizích zdrojů došlo k celkovému snížení o 756 tis. Kč, což je výsledkem kompenzace snížení dlouhodobých závazků (-12 178 tis. Kč) v důsledku realizace splátky NFV Slezská Harta a splátek úvěrů (- 9 285 tis. Kč) a naopak zvýšení krátkodobých závazků (+20 707 tis. Kč), z čehož ovšem po lhůtě splatnosti jsou pouze závazky vůči SFŽP ve výši 2 228 tis. Kč za podzemní vodu a znečištění z titulu neodvedených částek od dlužníků, kteří jsou v současné době v konkurzních řízeních.

Závěrem lze konstatovat, že vlivem nečekaně vysokých odběrů povrchové vody zejména v 1. pololetí roku došlo ke zlepšení předpokladů podniku ke splnění plánovaných finálních ukazatelů, tedy zisku a přidané hodnoty a zároveň bylo možné realizovat opravy nad plánovanou úroveň, a tím zajistit základatelem požadovanou meziroční dynamiku jejich vývoje.

Jistým problémem však zůstává realizace investic, a to hlavně staveb prováděných z vlastních zdrojů, kde je nutno očekávat, že ročních plánovaných hodnot zřejmě nebude dosaženo. V této oblasti je proto nutné usilovat o maximalizaci, a tedy o co nejvýhodnější výsledek.

Ing. Petr Kučera
ekonomický ředitel

40 let od vzniku Povodí Odry a 40 let provozu vodního díla Morávka

V letošním roce nás čekaly hned dvě významná výročí, která jsme důstojně oslavili 26. října na Morávce v hotelu Autoclub.

Slavnostní setkání zástupců vodohospodářů, spolupracujících podniků a organizací státní správy se konalo pod záštitou hejtmána Moravskoslezského kraje pana Ing. Evžena Tošenovského. Úvodní projevy pronesl Ing. Jiří Šašek, ředitel závodu Frýdek-Místek, Ing. Josef Klimánek, starosta obce Morávka a také Ing. Evžen Tošenovský, hejtmán Moravskoslezského kraje. Poté proběhl, stejně jako u oslav 50 let VD Kružberk, krátký seminář na téma podnik Povodí Odry a jeho vznik, Vodní dílo Morávka historie a provoz a v neposlední řadě řeka Morávka, jako zajímavý fenomén. Na závěr udělil řadě hostům Ing. Pavel Schneider, generální ředitel Povodí Odry,

s.p. Pamětní list za významnou spolupráci v oblasti vodního hospodářství. V odpoledních hodinách pak proběhla exkurze vodního díla.

K této příležitosti uspořádal státní podnik Povodí Odry Den otevřených dveří na VD Morávka. O dny otevřených dveří jeze strany laické veřejnosti velký zájem. Přesvědčili jsme se o tom i 28. října na VD Morávka, kde se přišlo podívat celkem 1 600 návštěvníků. Děkujeme závodu F-M za výbornou organizaci celé akce.

Šárka Vlčková
vedoucí TOR

32. ročník vodohospodářské třicítky

Prezentace bude v pátek 19. ledna 2007 od 16:00 do 23:00 hod. v penzionu Rejvíz, kde budou vydávána startovní čísla. Prezenze je možná i v den konání závodu do 9:00 hod. tamtéž. Závod se poběží na tratích 30 km muži a 20 km ženy ve věkových kategoriích:

muži do 40 let a nad

ženy do 35 let a nad

Snahou pořadatelů je vybrat optimální trasu k běhu na lyžích, pouze v krajním případě proběhne závod jako přespolní běh. Předpokládáme úpravu trati sněžným skútreem.

Podrobnosti o trati a sněhových podmínkách budou k dispozici 48 hodin před závodem na internetové adrese www.pod.cz (odkaz aktuální informace). Telefonicky bude možné

získat informace na čísle 596 657 234 nebo na emailové adrese radka.tomanova@pod.cz.

Závod bude odstartován v sobotu 20. ledna 2007 ve třech vlnách: v 10:00 hod. muži nad 40 let, 10:15 hod. muži do 40 let a v 10:30 hod. ženy (obě kategorie najednou). Místo startu bude oznámeno u prezenze.

Vyhlášení vítězů a závěr bude v sobotu 20. ledna 2007 ve 20:00 hod. ve společenském sále Penzionu Rejvíz. Ve společenském sále restaurace Svoboda (dolní konec Rejvízu, kapacita cca. 100 míst) bude probíhat rovněž společenský večer. Občerstvení a hudba v obou sálech bude zajištěna.

Srdečně Vás zve a na Vaší účast se těší za organizační výbor 32. ročníku ZVH 30.

Ing. Jiří Pagáč
ředitel ZVH30

Od výlovu do vánoc

V dnešním příspěvku bych chtěl popsat toto období u nás rybářů. O výlovu Petrova rybníka a vánočním prodeji píšeme sice každoročně, avšak letošní rok trochu vybočuje ze scénářů let minulých.

Zprv se chci zastavit u výlovu. Měl to být tradiční slavnostní výlov, tak jak jsme ho prováděli již vícekrát, tj. termín na konci října a to ve dnech volna, davu přihlížejících diváků, pečené ryby apod. Ale rybáři miní a počasí mění. Matka příroda si s námi trochu zašpásovala. Předpověď počasí dva dny před výlovem potvrdily již týden avizované extrémně teplé počasí, čekají se rekordní teploty, zaznělo z rádia. Co teď, riskovat výlov v tomto horku, reklama na výlov již proběhla, vše bylo připraveno. Ne, zvítězil rozum, který říkal: přece jsme se nedřeli celý rok proto, aby jsme na výlov riskovali možný úhyn obsádky. Padlo rozhodnutí výlov se o týden odkládat a pro veřejnost, která v pátek a sobotu přijde uděláme den otevřených dveří na sádkách. Lidí přišlo dost a v nádherném počasí (jasno a 21 °C ve stínu) jsme je prováděli po sádkách, seznamovali je s chovem ryb a vysvětlovali důvody pro odklad výlovu. Téměř všichni situaci pochopili a odcházeli spokojeni. Takže za týden. Ale to, co se dělo s počasím během tohoto týdne, to nečekal nikdo. Sníh, mráz, prostě pravá zima. Řeknu Vám, že tento týden mi osobně ubral pár let života. Scénáře, že už přišla nadobro zima mi nedávaly spát. A když ještě někteří pamětníci prohlašovali: „To já pamatuji, že zima přišla koncem října a byla až do jara.“ No nepřijemné myšlenky na to, že rybník neslovíme a na vánoce budeme bez ryb. Vše se však v dobré obrátilo a ve dnech 8. a 9. 11. výlov proběhl. Sice bez veřejnosti, ale zato v učebnicovém podzimním počasí. Čekání se vyplatilo a ryby byly i po dlouhém výlovu úplně v pohodě a velice rychle se aklimatizovaly v sádkách a komorových rybnících. Také letošní produkce je rekordní, cca 800 q vylovených ryb svědčí o naší práci během celé sezony. Takže

konec dobrý, všechno dobré, dalo by se říci. Čeká nás ovšem neméně náročné období a to je vánoční distribuce. Myslím, že vzhledem k tomu, že letošní rok rybám přál, lovili podobně i naši konkurenti a všichni budou chtít prodat, což jistě vyústí v ostrý konkurenční boj na vánočním trhu. Už dnes pocítíme tuto skutečnost a to v podobě tlaku na naše dlouholeté zákazníky ze strany ostatních prodejců ryb. Bude to opravdu boj a nás může trochu uklidňovat vědomí, že jsme nečekali na poslední chvíli a proti minulým letem jsme se v rozvoji střediska zaměřili právě na prodej ryb konečným zákazníkům.

Co nového tedy chystáme pro naše zákazníky? Takže v prodejně na sádkách v Krnově na Petrových rybnících už od září funguje kuchání ryb v novém objektu vedle provozního zařízení. Je to služba poměrně žádaná a zejména při vánočním prodeji bude jistě velmi vytížená. V Opavě v areálu Povodí Odry na Koloříkově nábřeží vyrostla během roku v garážích nová prodejna ryb včetně minizpracovny. Tuto stavbu jsme si postavili sami ve spolupráci s dílnami a myslím, že můžeme být s provedením a kvalitou velmi spokojeni. I zde si tedy zákazník může přát vykuchání ryby. V současné době je prodejna již zkolaudována a do vánoc bude fungovat ve zkušebním provozu. Po novém roce dojde k registraci a schválení veterinární správou a bude moci fungovat celoročně. Také na Žermanicích bude opět fungovat prodej včetně kuchání.

Doufám tedy, že vše dopadne dobře, že ryby prodáme a zákazníci odejdou opět z prodejen Povodí Odry spokojeni. Doufám také, že pracovníci naší firmy přijdou pro vánočního kapra k nám a na štědrovečerním stole bude vonět náš Povodácký kapřík. Všem našim kolegům ve firmě tímto přeju Veselé vánoce a šťastný nový rok.

Ivo Jedlička
a kolektiv pracovníků
VHP rybné hospodářství

prodejní doby:

Krnov – Petrův rybník

1. – 23. 12., denně 9,00 – 17,00 hod.

Opava – prodejna, Koloříkovo nábřeží 54

11.– 23. 12., denně 9,00 – 17,00 hod.

Žermanice – pstruhová farma

do 17. 12., středa 8,00 – 13,00 hod., pátek 8,00 – 17,00 hod.

18. – 23. 12., denně 8,00 – 17,00 hod.

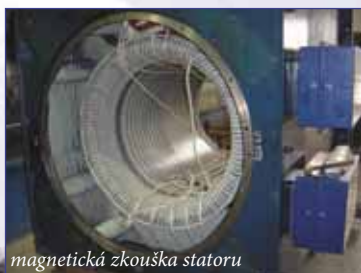

Oprava MVE Slezská Harta

Historie závady generátoru

V roce 2001 provedla fy Mont Karviná, a.s. běžnou prohlídku generátoru, byly vyčištěny větrací kanálky a vnitřní část statoru zkontrolována pohledem přes větrací otvory. Na závěr kontroly bylo konstatováno, že vinutí statoru je čisté. Nadále však docházelo k nadměrnému zvyšování teplot a musel být omezen provoz a tím snížen výkon elektrárny na Slezské Hartě. Přistoupilo se tedy k demontáži generátoru.

Po demontáži bylo zjištěno znečištěné vinutí a neprostupnost chladících kanálek, vypadlé magnetické klíny zajišťující vinutí statoru a nesouměrné uložení rotoru vůči statoru

magnetická zkouška statoru

Slezská Harta MVE

rotor

(vzduchová mezera), což byly příčiny zvýšených teplot. Firmou, která demontáž prováděla byl doporučen provoz s omezeným výkonem na 70% , do doby než bude uskutečněna tzv. velká oprava.

Velká oprava statoru

12.6. 2006 byla zahájena oprava statoru generátoru TG1 včetně komplexní revize turbíny. Po demontáži turbíny, vizuální prohlídka a magnetické zkoušce bylo zjištěno, že stator je velmi znečištěn olejovými párami. Naštěstí během provozu nedošlo k uvolnění statorových klínů, které byly překlínovány při poslední opravě v únoru 2005. Všechny klíny ve statoru byly pevné vlivem impregnace vinutí při poslední opravě.

Pro lokalizování míst poškozených magnetickými zkraty bylo provedeno měření termovizní kamerou. Z těchto snímků vyplynulo, že je poškozeno 5 míst ve statorovém paketu.

Bylo také nutné kompletní vyklínování všech statorových klínů, vybroušení poškozených míst statoru a diagnostika vyklínovaného vinutí. Statorové vinutí bylo vyčištěno vodou s čistícími prostředky a provedeno mechanické dočištění větracích kanálek od zbytků nečistot a oleje. Vše se pak opakovaně měřilo termovizní kamerou.

Pro provedení všech navržených prací a různých zkoušek byl 29.8. 2006 zpuštěn zkušební provoz turbíny.

Oprava stála přibližně 1 748 980 Kč.

Dne 1.9. 2006 byla MVE na Slezské Hartě opět uvedena do plného provozu s výkonem 2 650 kWh.

Bc. Daniel Pospíšil
hlavní energetik

Taum Sauk – co se stane když zapomenete vypnout čerpadlo?

Loni 14. prosince v 5:20 hod. došlo ve spojených státech amerických ve státě Missouri k protržení horní nádrže přečerpávací elektrárny Taum Sauk. Neštěstí si nevyžádalo žádný lidský život.

Horní nádrž je vysoká cca 27 m, délka koruny hráze je téměř 2 km. Hráz je rockfilová z části sypaná z hlinitopísčitého materiálu. Těsnění má návodní betonové, sklony svahů jsou 1:1,3. Maximální objem nádrže byl 5,4 mil. m³. Koruna hráze má šířku 4,2 m, je na ní umístěna parapetní betonová zídka o výšce cca 3 m, která byla využívána ke zvýšení využitelného objemu nádrže. Dolní nádrž je betonová na řece Black River, je zde elektrárna se dvěma reverzními turbinami o celkovém výkonu 440 MW. Spád se pohybuje mezi 230 – 260 m. Dílo bylo postaveno jako první větší přečerpávací elektrárna ve spojených státech v roce 1962. Patří společnosti AmerenUE a bylo uvedeno do provozu v roce 1963.

K protržení došlo v důsledku přelití parapetní zídky na několika místech. Protržení hráze trvalo pouhých 12 minut. Proud vody se valil směrem do údolí Black River, kde smetl domek strážce místního národního parku a vyvolal přelití dolní nádrže. V domku byla manželka správce se třemi dětmi, které byly poraněny nicméně jak zázrakem všichni přežili. Okamžitě bylo zahájeno vyšetřování ve dvou na sobě nezávislých komisích. První komise najatá provozovatelem vyda-

la závěrečnou zprávu začátkem roku 2006. Druhá nezávislá komise pověřená federálním úřadem pro energetiku ukončila vyšetřování v květnu 2006. V čem se obě zprávy liší a o dalších technických aspektech havárie snad někdy později. Obě zprávy se shodují v tom, že k havárii došlo v důsledku přelití parapetní zídky a koruny hráze. Obdivuhodná je rychlost zpracování obou poměrně rozsáhlých posudků. Společnost AmerenUE dostala pokutu 10 mil. dolarů. Těto pokutě se nijak nebránila naopak zaplatila veškeré škody a dalších 5 mil. dolarů přislíbila vložit do obnovy elektrárny.

Ing. František Glac
vedoucí VD – TBD

Alpská vodní díla II – odborný tematický zájezd ve dnech 27. 9. – 6. 10. 2006

Na přelomu měsíce září a října se uskutečnil odborný tematický zájezd „Alpská vodní díla II“, který byl jakýmsi navázáním na obdobný počín v roce 2004 po švýcarských vodních dílech. Letos byla na programu především díla francouzská, ale také po jednom švýcarském, italském a rakouském. Spolupořadatelé zájezdu byly opět Česká vědeckotechnická společnost a Český přehradní výbor a jako minule se zájezdu zúčastnili i zástupci našeho podniku.

Nejdříve se v krátkosti zmíním k významu francouzských přehrad, které ve Francii tvoří hlavní část vodního hospodářství a kterým byl tento zájezd nejvíce věnovaný. Jejich hlavním účelem je akumulace vody pro hydroenergetické využití. Hlavním zdrojem elektrické energie ve Francii je 21 jaderných elektráren. Vodní elektrárny zde tvoří sekundární zdroj výroby elektřiny. Reprezentují asi 15% celkové výroby s přibližnou průměrnou kapacitou 70 TWh za rok. Tento podíl je však kolísavý podle aktuální hydrologické situace v daném roce (např. v roce 1998 bylo vyrobeno 66 TWh elektrické energie, což bylo 13,6% celkové produkce). Celkový výkon francouzských vodních elektráren je 25 GW což je 22% výkonu elektráren dodávajících energii obyvatelstvu.

V následujících řádcích si můžeme přečíst informace o jednotlivých námi navštívených přehradách, informace jsou čerpány z průvodního materiálu zpracovaného Ing. Jiřím Poláčkem a Ing. Petrem Vitem, doplněné o informace získané přímo na místě a jak už je dnes samozřejmé i z internetu.

Mauvoisin

Hráz	betonová, klenbová
Výška hráze	250 m
Délka v koruně	520 m
Objem hráze	2110 tis. m ³
Objem nádrže	211,5 mil. m ³
Plocha zátopy	226 ha
Délka zátopy	4,9 km
Max. kóta hladiny	1975 m n.m.
Plocha povodí	113,5
Rok uvedení do provozu	1957

Švýcarská přehrada Mauvoisin je postavena v údolí řeky Drance asi 25 km jihovýchodně od města Martiny. Je základním prvkem hydroenergetické soustavy Chanrion – Fionnay – Champsec – Riddes s celkovým výkonem 396,5 MW a roční výrobou přes 1 mld. kWh. Celá soustava je nedílnou součástí energetické soustavy švýcarského Wallisu.

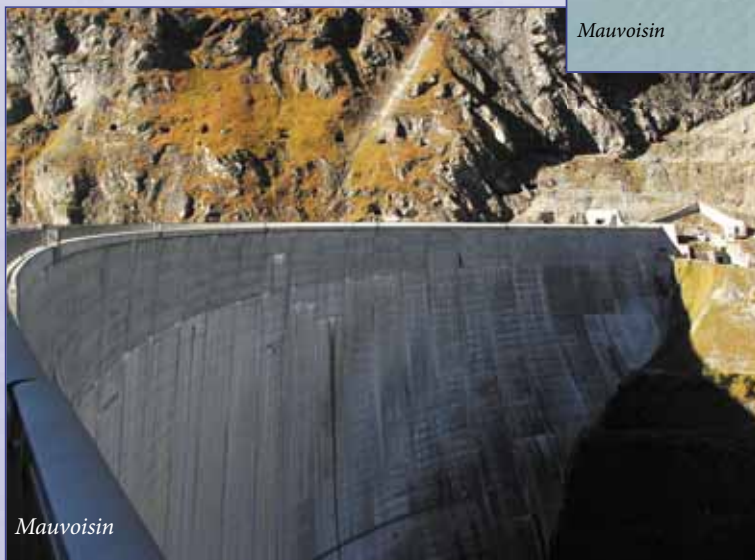
Vlastní přehrada je betonová klenbová s dvojím zakřivením, založená na skalním podloží v hlubokém říčním kaňonu. Stavba celé soustavy začala už v roce 1948, vlastní přehrada byla uvedena do provozu v roce 1957. V té době měla cel-

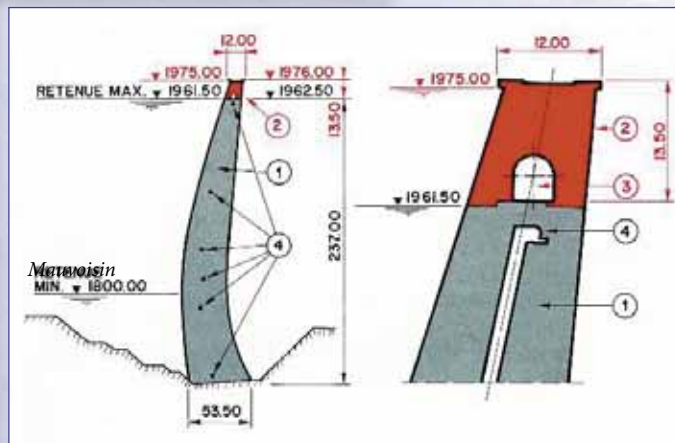
Mauvoisin

Mauvoisin

Mauvoisin

kovou výšku 237 m a délku 520 m. Objem uloženého betonu byl 2,03 mil. m³ při šířce hráze v koruně 14 m a v patě 53,5 m. Celkový objem nádrže byl tehdy 180 mil. m³ a zatopená plocha 208 ha. V letech 1989 až 1991 byla přehrada zvýšena o 13,5 m nadbetonováním koruny hráze. Objem přibetonávky je 80 tis. m³. Dnes je díky tomu Mauvoisin nejvyšší provozovanou klenbovou přehradou v Evropě s celkovou výškou hráze 250 m a šířkou v koruně 12 m. Objem nádrže se zvětšil na dnešních 211,5 mil. m³. Kapacita bezpečnostních přelivů je 107 m³/s, současných spodních výpustí pak 140 m³/s.

Řeka Durance každý rok přinese přibližně 300 tisíc m³ splavenin do údolí nádrže Mauvoisin, z nichž je asi polovina usazována ve formě hrubozrnných sedimentů přímo v nádrži. Měření prováděné v posledních letech zjistilo, že se rychlost ukládání sedimentů pohybuje okolo 20–40 cm za rok. Při poklesnutí hladiny dochází k velkému vstupu splavenin přímo do nátoků, kde pak způsobují abrazi oběžných kol turbín a hrozí i jejich blokáce. Tento jev vedl současného provozovatele Foces Motrices de Mauvoisin S.A. k radikálnímu řešení a to vybudování nových spodních výpustí a nátoků do tlakových štol na elektrárnu. Projektční práce začaly v roce 1998, stavební pak v roce 2001. Návrh uvažuje tyto výpusti posunout o 36 m výše na kótu 1828 m n.m., nátoky do tlakových štol ještě o 2 m výše. Nové spodní výpusti jsou dvě a mají celkovou kapacitu 100 m³/s hrazené klapkovými a stavidlovými uzávěry umístěné v nově vybudované komoře na napojení na stávající stoly. Stavba by měla být ukončena v letošním roce, kdy bude přehrada ke konci roku vypuštěna a budou napojeny nově vybudované nátoky.

Pro sledování chování hráze je zde nainstalováno 6 kyvadel, 34 klinometrů, 38 měření deformací, 14 měření vztlaku, 22 měření množství průsaků, zařízení pro měření teplot, tahu a tlaku v betonu, geodetická měření, celkem okolo tří set měřených veličin (pro zajímavost max. výkyv hráze mezi plnou a prázdnou nádrží je 6,8 cm). Je zde použito měřících přístrojů firmy Huggenberger, přenos měřených veličin zajišťují automatické systémy RIFLEX od firmy Rittmeyer a analýzu, vizualizaci a alarmy RITOP od EOSu. Asi 1/3 všech měřených veličin je pomocí těchto systémů přenášena do centrály ve Fionnay. O přenos se starají kabelové systémy firmy Brugg. I přes veškerou automatizaci je však vizuální dohled obsluhy stále prioritní. Pravidelný technicko-bezpečnostní dohled provádí zaměstnanci elektrárny Foces Motrices de Mauvoisin S.A, periodicky pak experti z příslušných spolkových úřadů. Během návštěvy nás provázal Ing. Pavel Bartek, jako zástupce provozovatele.

Roselend

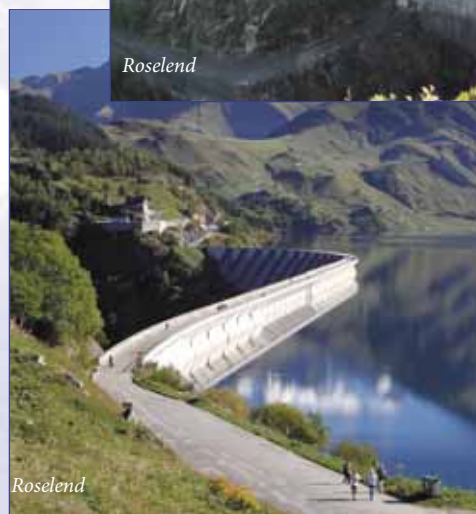
Hráz	betonová, kombinace pilířové a klenbové
Výška hráze	150 m
Délka v koruně	804 m
Objem hráze	945 tis. m ³
Objem nádrže	187 mil. m ³
Plocha zátopy	320 ha
Plocha povodí	113,5 km ²
Kóta koruny hráze	1559 m n.m.
Doba výstavby	1955 – 1962
Rok uvedení do provozu	1960

Francouzská přehrada Roselend leží na menších potocích v povodí řeky Isere v horské oblasti Beaufortin, asi 25 km jihozápadně od vrcholu Mt. Blancu. Přehrada je hlavním prvkem hydroenergetického komplexu Rosselend-La Bathie. Tento je tvořen celkem čtyřmi přehradami (ještě La Girotte, St. Guerin a La Gittaz) s převodem vody z dalších povodí. Celý systém zásobuje energií oblast Albertville.

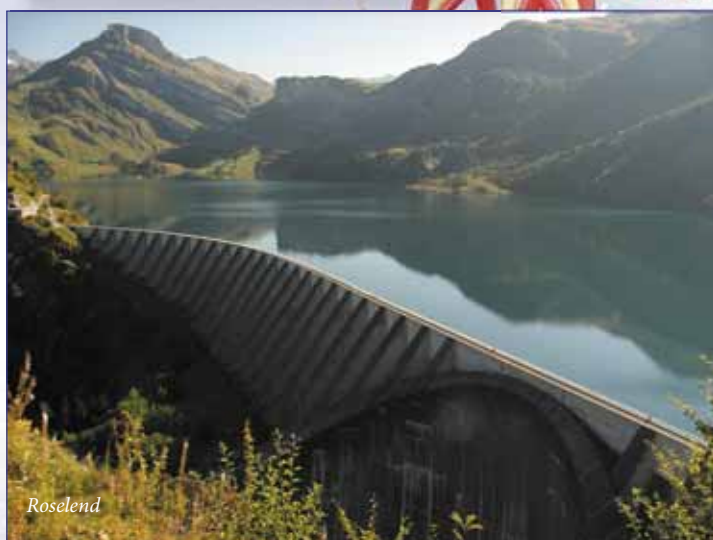
Jedná se o betonovou hráz velmi zajímavé, světově unikátní konstrukce celkové výšky 150 m, čímž se řadí na druhé místo co se týče výšky ve Francii. Hráz je v nejvyšší části tvořena mohutnou klenbou dvojí křivosti, na kterou je do obou konců navázána pilířová hráz. Pravá delší pilířová část se skládá z 23 bloků délky 20 m a 2 bloků navazujících na klenbu. Levou část tvoří 4 bloky taktéž délky 20 m a 2 navazující bloky. Dilatační spáry jednotlivých bloků jsou řešeny z návodní strany pomocí vlny z nerezového plechu, vlastní styk bloků se děje na hliníkové vložce.

Roselend

Roselend

Roselend

Důvodem pro volbu kombinované konstrukce hráze byly poměrně složité geologické poměry v kombinaci s poměrně hlubokým zářezem, v němž byla zvolena klenbová část hráze. Po koruně vede silnice okresního významu. Přehrada má dvě spodní výpusti o kapacitě $2 \times 45 \text{ m}^3/\text{s}$ osazené rozstříkovacími uzávěry. Na výstavbu bylo spotřebováno 950 tis. m^3 betonu a objem výkopových a výlomových prací byl 130 tis. m^3 .

Výstavba byla technicky velmi náročná včetně ošetření základové spáry rozsáhlou injektáží a návodním těsnícím kobercem. První plnění nádrže trvalo téměř 15 let a v jejím průběhu se projevovaly zvýšené deformace hráze, a to zejména náklony ve směru po vodě v oblasti přechodu klenbové části do pilířové. Rovněž se objevily zvýšené průsaky. Bylo rozhodnuto o sanačních pracích, které spočívaly v doplňujících injektážích podloží pryskyřičnou směsí Siprogel a podvodní přibetonávce přítěžovacích a dotěšňovacích bloků k návodní patě v oblasti okolí klenby. Všechny práce byly dokončeny v roce 1975 s dobrým efektem. Podloží hráze disponuje poměrně složitým drenážním systémem galerií a vějířových vrtů.

Průvodcem nám zde byl Ing. Bonnet ze společnosti Electricité de France, který pro nás den předem uspořádal přednášku a v den prohlídky si za jeho doprovodu 7 účastníků prohlédlo i útroby hráze.

Tignes

Hráz	betonová, klenbová
Výška hráze	180 m
Délka v koruně	430 m
Objem hráze	635 tis. m^3
Objem nádrže	235 mil. m^3
Plocha zátopy	274 ha
Kóta koruny hráze	1792 m n.m.
Doba výstavby	1948 – 1952
Rok uvedení do provozu	1952

Francouzská přehrada Tignes je situována na řece Isere v centru Savojských Alp, 5 km pod známým lyžařským střediskem Val d'Isere. Průměrný roční průtok v Isere je zde $8 \text{ m}^3/\text{s}$. Vlastníkem a provozovatelem této přehrady je stejně jako u předchozí přehrady Roselend společnost Electricité de France, z toho vyplývá i základní účel vodního díla – využití hydroenergetického potenciálu.

Stavbě přehradu předcházelo vystěhování cca 400 obyvatel ze staré části městečka Tignes, to doprovázely protesty, sabotáže, kampaně v tisku, v té době však bylo prioritou postavit velkou přehradu, která by pomohla řešit enormní nedostatek energie ve válečné době a údolí Chevril bylo pro tuto stavbu ideální.

Přehrada má betonovou klenbovou hráz celkové výšky 180 m (z toho 160 m nad terénem) a je nejvyšší francouzskou přehradou. Po koruně široké 10 m a délky 430 m vede silnice do horského střediska Tignes. Na výstavbu hráze bylo spotřebováno 635 tis. m^3 betonu a objem výkopových a výlomových prací byl 90 tis. m^3 . Těleso hráze má zajímavý příčný řez. Od základu až po kótu 1665 m n.m. je hráz tvořena půdorysně zakřivenou svíslou zdí tloušťky 43,5 m s poloměrem zakřivení 150 m. Návodní líc je svíslý v celé výšce hráze. Vzdušný líc je mezi kótami 1665 a 1785 m n.m. zakřiven i ve svíslém směru a v této části jde tedy o klenbu s dvojitou křivostí. Horní část hráze je opět na obou lících svíslá. Zajímavostí přehradu je portrét obra na vzdušném líci, realizovaný skupinou odvážných umělců, který již však s odstupem let není tak výrazný. Spodní výpusti jsou osazené dvěma klaplovými uzávěry a mají celkovou kapacitu $280 \text{ m}^3/\text{s}$.

V pravém závězu hráze je umístěna horní budova elektrárny Les Brévieres s průměrnou roční produkcí 140 mil. kWh. Elektrárna má instalovány tři Francoisovy turbíny o celkové hltnosti $50 \text{ m}^3/\text{s}$ a výkonu 32,2 MW při maximálním spádu 232 m. Vodní dílo je zapojeno v rozsáhlé soustavě s četnými sběrači a převody vody (Chevril, Brévieres, Viclaire, Malgovert).

Tignes

Tignes

Tignes

Serre Ponçon

segmenty s celkovou kapacitou 2200 m³/s, dvě spodní výpusti mají kapacitu 1200 m³/s.

V levobřežním skalním masívu je umístěna elektrárna se čtyřmi turbínami Francis s celkovým výkonem 380 MW a celkovou roční výrobou 710 GWh.

Pod hrází začíná betonové koryto kanálu Canal de la Durançe (nebo také kanálu EDF), který svou délkou 250 km slouží k zavlažování 150 tis. ha zemědělské půdy, dodává pitnou vodu pro obyvatele oblasti Provence a vodu pro průmysl. Byl dokončen v roce 1955. Na kanálu je umístěno celkem 15 vodních elektráren, které svým výkonem 2500 MW tvoří 10% z celkového množství produkce vodních elektráren ve Francii. Jejich výkon odpovídá ekvivalentu 2 jaderných reaktorů a plného výkonu jsou společně schopny dosáhnout do 10 minut.

Serre Ponçon

Malpasset

Hráz	betonová, klenbová
Výška hráze	59 m
Délka v koruně	225 m
Objem hráze	40 tis. m ³
Objem nádrže	49 mil. m ³
Plocha zátopy	100 ha
Kóta koruny hráze	102 m n.m.
Rok uvedení do provozu	1957

Malpasset

Serre Ponçon

Hráz	zemní sypaná
Výška hráze	124 m
Délka v koruně	630 m
Objem hráze	14100 tis. m ³
Objem nádrže	1270 mil. m ³
Plocha zátopy	2800 ha
Kóta koruny hráze	789,5 m n.m.
Doba výstavby	1955 – 1960
Rok uvedení do provozu	1960

Francouzská přehrada Serre Ponçon je vybudována na řece Durance poblíž města Gap. Do provozu byla uvedena v roce 1960 a hlavním účelem je kromě hydroenergetického využití i zásobování vodou rozsáhlých závlahových systémů v úrodném údolí Durance. Postupně se však stala také pro svoji nádherně azurově modrou a mimořádně čistou vodu i vyhledávanou rekreační nádrží. Nádrž má také levostranný přítok řeky Ubaye.

Vlastní hráz byla vybudována jako zemní sypaná s vnitřním těsnícím jádrem ve značně komplikovaných geologických podmínkách. Podloží hráze je částečně skalní, ale podstatnou část tvoří aluviální náplavy. Do tělesa hráze zasahuje i skalní ostroh. Výhodné morfologické podmínky však umožnily při výšce hráze pouhých 124 m vytvoření druhé největší francouzské přehradní nádrže. Řeka Durance v profilu hráze je již velkou řekou a tak pro převádění povodňových průtoků je hráz opatřena bezpečnostními přelivy, hrazenými dvěma

Malpasset

Bývalé vodní dílo je situováno na řece Reyran v jižní Francii, 10 km severovýchodně od města Fréjus, ležícím na francouzské riviéře. Sloužilo pro zásobování přímořské oblasti pitnou vodou a dále pro zavlažování a hydroenergetiku.

Stavba rekordně tenké klenbové hráze vysoké 59 m probíhala v letech 1952 – 1954. Napouštění nádrže započalo na podzim roku 1954. Klenba byla v základu široká 7 m a v koruně pouze 1,5 m, celkový objem hráze byl potom pouhých 40 tis. m³ litého betonu s celkem 70ti tunami ocelové výztuže. Klenba se v levém svahu opírala o tížnou opěru s výškou nad základem 11 m a zapuštěnou do skalního podloží asi 6 m. Pro návrh přehrady využil hlavní projektant André Coyne výhodných morfologických podmínek, a tak při výšce hráze pouhých 59 m nad terénem vznikl nádržní prostor téměř 50 mil. m³.

Projektant André Coyne (1891 -1960) za svou 30ti letou praxi úspěšně navrhl 70 přehrad ve 14 zemích, z toho 50 klenbových, např. se podílel na návrhu přehrad Tignes a Roselend. Dodnes funguje společnost pod jeho jménem Coyne et Bellier, kterou společně založil s Jeanem Bellierem v roce 1947.

Během prvního plnění a následného provozu byly na hrázi zaznamenány deformace klenby, které však byly v daných mezích. V listopadu 1959 byly prováděny trhací práce na stavbě dálnice, jejíž trasa vede pouhých 300 m od levého závazání hráze. Při těchto pracích zaznamenal zdejší hrázný André Ferro během obchůzky ozvěny výbuchů spoju s otřesy. Odborníci jej však uklidnili tím, že výbuchy pro hráz neznámé vážné nebezpečí.

Na přelomu listopadu a prosince spadl v oblasti zvýšený úhrn srážek, konkrétně v meteorologické stanici na letišti Fréjus bylo naměřeno od 19.11. do 2.12. 1959 celkem 490 mm srážek, z toho 128 mm spadlo poslední den. Nejspíše také v důsledku těchto srážek se na levém svahu začaly objevovat průsaky, i když byla hladina zaklesnuta o 7 m oproti běžné hladině. Průsak se rychle zvětšoval až se objevovaly jednotlivé prameny. Vzhledem k vydatným srážkám začala rychle stoupat hladina vody v nádrži, a tak došlo k prvnímu nekontrolovanému naplnění přehrady. Situace začala být zneklidňující, proto byl dán 2.12. 1959 v 18:00 hodin příkaz k otevření spodních výpustí. Ve 21:10 hodin, když hladina vody v nádrži již klesala, se hrázný vrátil ke svému domku asi 1500 m pod přehradou. Uslyšel temný praskot a ucítil silný poryv větru – přehrada se protrhla v jediném okamžiku.

Vzniklá vlna výšky skoro 40 m měla v nedalekém Fréjus za následek smrt 423 lidí, z toho 135 dětí mladších 15ti let. Bylo zasaženo 951 budov, z nichž 155 bylo zcela zničeno. Zcela zničeno bylo také 700 ha pozemků a 900 ha vážně poškozeno. Škody na movitém majetku činily 750 milionů franků. Z prolomené přehrady zbyly jen fragmenty. Na levém břehu svahu údolí došlo v důsledku porušení stability k přemístění asi 40 tis. m³ horniny a zůstal zde pouze opěrný blok, který se posunul asi o 2 m. V pravé části zůstaly zbytky betonové konstrukce, ale i ty byly v údolní části posunuty o 0,8 m směrem po vodě.

Příčiny protržení lze hledat jednak ve složité geologii skalního masívu levého svahu, ale také v negativním vlivu průsaků na stabilitu části skalní opěry. Ze vzdušné strany byla pod základy klenby výrazná geologická porucha. Poměrně velká nepropustnost ruly byla znásobena sevřením puklin působením klenbového účinku hráze, a tak se zvýšily dále tlakové účinky prosakující vody na skalním opěru. Lze tak konstatovat,

že jednou z hlavních příčin protržení přehrady Malpasset byl účinek tlaku prosakující vody v puklinách skalního podloží v kombinaci s ostatními faktory, jako velmi intenzivní srážky a prudký nárůst hladiny v nádrži v daném roce. Konečný rozsudek soudu ze dne 7.12. 1967 zní, že v žádném stádiu přípravy, stavby a provozu nebyla spáchána chyba. Oficiálním důvodem katastrofy byla léčka přírody Malpassetu.

Katastrofa přehrady dala podnět k prohloubení výzkumů stability skalních opěr přehrad a to nejen klenbových. Pozornost se soustředila zejména na řešení stability prostorových skalních útvarů, vymezených existujícími plochami nespojitosti ve skalním masívu. U klenbových přehrad se již přihlíží k účinku soustředěného namáhání podloží a jsou navrhovány odlehčovací drenážní soustavy k omezení tlaku vody.

Ruiny přehrady Malpasset byly vyřazeny z péče Electricité de France a po zabezpečení jsou volně přístupné bez konkrétního správce.

Punt dal Gall

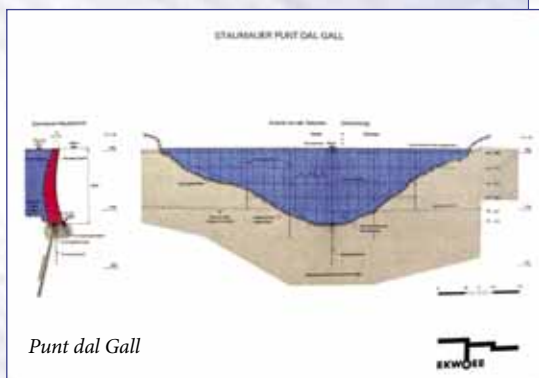
Hráz	betonová, klenbová
Výška hráze	130 m
Délka v koruně	540 m
Objem hráze	776 tis. m ³
Objem nádrže	164 mil. m ³
Plocha zátopy	471 ha
Délka zátopy	9 km
Kóta koruny hráze	1805,6 m n.m.
Rok uvedení do provozu	1968

Přehrada Punt dal Gall leží na samé hranici mezi Itálií a Švýcarskem na řece Spöl asi 15 km jihovýchodně od švýcarského Zernezu v oblasti Horního Engadinu. Vodní dílo je součástí švýcarského hydroenergetického komplexu Zernez (hydroelektrárny Ova Spin, Pradella a Martina), přímo je napojeno tlakovou štolou o průměru 3,7 m, délky 7,6 km a kapacitě

Punt dal Gall

33 m³/s na elektrárnu Ova Spin o celkovém výkonu 47 MW. Široce otevřená 130 m vysoká klenbová hráz dvojího zakřivení je tvořena třiceti bloky o délce 18 m, šířka v koruně je 7 m. Přehrazuje údolí řeky Spöl na švýcarském území, ale nádrž kterou vytváří, leží na italském území v bezcelní zóně Livigno. Hráz je z italského území přístupná protilavinovým tunelem a ze švýcarské strany 3,5 km dlouhým tunelem La Drossa, kte-

Punt dal Gall

Punt dal Gall

rý byl vybudován v rámci výstavby přehrady. Na levém břehu hráze je italská celnice, uprostřed koruny hráze je stanice pro výběr mýtného a švýcarská celnice je až za tunelem. Bezpečnostní přeliv (hrazený klapkami) s odpadním tunelem je umístěn na pravém břehu s celkovou kapacitou 280 m³/s.

V programu odborného zájezdu byla také návštěva sypané zemní hráze Mt. Cenis, klenbové přehrady St. Croix a rakouské sypané zemní přehrady Gepatsch, kde byla plánována prohlídka s výkladem dr. Bosse z TIWAK Innsbruck. Z časových důvodů, či neprůjezdnosti některých úseků pro náš autobus

se však tyto prohlídky neuskutečnily. Nepřála nám ani zvýšená bezpečnostní opatření ve Francii, a tak jsme se museli spokojit jen s venkovní prohlídkou, ve většině případů bohužel i bez výkladu. I přesto se cesta celkově vydařila a i přes určité organizační nedostatky patří pořadatelům náš dík, neboť jsme viděli nejen zajímavé přehrady ale i spoustu pěkných míst, které v nás zanechaly příjemné vzpomínky.

Ing. Radek Pekař
technický pracovník

Rybí přechod na vodním toku Husí potok

Vstupní parametry

Součástí rekonstrukce jezu v ř. km 1,475 je i výstavba rybího přechodu na pravém břehu toku. Navržen je rybí přechod přírodě blízkého typu obtokového kanálu tzv. bypas. Vstup do rybího přechodu je umístěn v podjezí, ve vývaru jezu. Výstup je situován v nadjezí cca 30 m od přepadové hrany jezu. Průměrný sklon rybího přechodu je 5,0 %.

Přepokládané množství vody trvale protékající rybím s předpokladem udržování hydrostatické hladiny na kótě 243,16 m.n.m. je navrženo v rozmezí $Q = 100 - 500$ l/s. Rybí přechod nebude v provozu trvale, ale pouze ve vymezeném období a v závislosti na průtocích v toku. Provoz a velikost průtoku vody rybím přechodem je řešen v manipulačním řádu vodního díla.

Vlastní rybí přechod

Vlastní rybí přechod je tvořen kamennými přehrázkami vedenými napříč koryta, se šterbinou na celou hloubku vodního sloupce střídavě provedené na levé a pravé straně rybího přechodu. Pro překonání výškového rozdílu mezi hladinou vývaru a hladinou v nadjezí je navrženo 13 výškových stupňů vytvářejících nádržky. Výška hladiny v jednotlivých nádržkách je minimálně 0,5 m.

Konstrukce rybího přechodu

Tělo rybího přechodu je založeno na vrstvě izolační folie a ochranné geotextilie, na kterých je podkladní vrstva z říčního substrátu, do něhož jsou ukládány kameny zpevňující

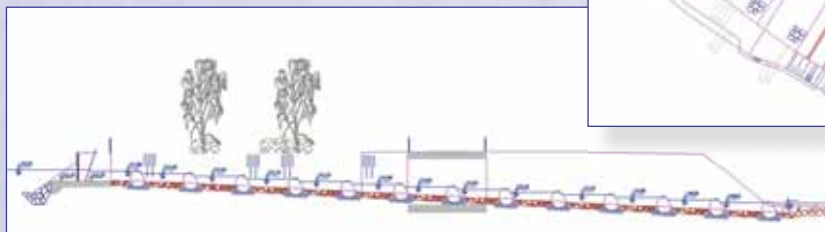
cí břehy jednotlivých nádržek. Svahy navazují na kamenné opevnění a jsou navrženy ve sklonu 1 : 1,5. Svahy bypasu budou ohumusovány a osety travním semenem. V trase rybího přechodu je navrženo rovněž přemostění umožňující příjezd k jezu.

Vtokový objekt je umístěn v prostoru nadjezí cca 30 m nad jezovým tělesem. Práh vtoku je na kótě 242,35 m.n.m a světlá šířka vtoku je 1 m. Pro možnost manipulace s hradítky je opatřen obslužnou ocelovou lávkou poroštové konstrukce.

Zdroj informací:

TZ objektu SO 2.09 Rybí přechod pro stavbu Husí potok, Hladké Životice km 1,40 – 1,96.

Ing. Viktor Suchoň
systémový inženýr provozního odboru

Lodičky na Ostravici

Jedním z volebních slibů letošních komunálních voleb v Ostravě bylo zpřístupnění řeky Ostravice v Ostravě pro občany města. V této souvislosti zazněl i příslib vyčištění Ostravice odvedením odpadních vod celulózky Biocel v Paskově, které vytékají do řeky pod jezem ve Vítkovicích, do řeky Odry. Při čtení článků na toto téma v místním tisku a posléze i volebních programů levice i pravice, nemohl jsem nevzpomenout na obdobná prohlášení prezentovaná před časem.

Snad půl roku před minulými komunálními volbami se objevil v jedné ostravských novinách článek „Lodičky na Ostravici“ s romantickou fotografií dam v širokých kloboucích, které někdy na konci 19. století veslují pod zaústěním Lučiny. Navštívil mě v té době rovněž jeden ze zastupitelů města s otázkou, co Povodí Odry udělá, aby se na Ostravici opět mohlo veslovat, v domnění, že bude stačit po dobu vodácké sezóny vypouštět více vody z přehrad. V hodinovém rozhovoru jsem se mu pokusil vysvětlit, že provozovat „lodičky na Ostravici“ nepřetržitě půl roku nebude tak jednoduché jak se zdá.

Zajistit plavební hloubku v neomezeném čase vypouštěním přehrad, s ohledem na jejich zásobovací účel, prakticky nelze. Lodičky by snad bylo možné, za dostatečné akumulace vody v nádržích a za příznivé srážkové prognózy, krátkodobě k ústí do Odry splavovat. Pro amatéry by ale byla nepřijemná až nebezpečná rychlost proudící

vody, neboť Ostravice je svými hydrologickými a morfologickými parametry vlastně bystrina. Zpomalit proudění a zvýšit hladinu při běžném průtoku je samozřejmě možné technicky, vybudováním soustavy několika vzdouvacích staveb – jezů. Je tomu tak konečně i na Vltavě v Praze i v nedalekém Přerově na řece Bečvě (jeden vysoký jez). V ostravských podmínkách by to ale musely být jezy pohyblivé, umožňující za povodní sklápět přelivnou hranu. Při výšce do 1 m se ale jejich cena vyšplhá k 50 mil. za jeden objekt. Když uvážíme, že se jejich výstavba neobejde bez dalších úprav v korytě, např. přebudování opevnění, „lodičky“ by se opravdu neúměrně prodražily. Vzpomínaný zastupitel obdržel tehdy zřejmě dostatečně vyčerpávající odpověď a diskuse o splavnění Ostravice ustaly.

Úmysl odvést odpadní vody z Biocelu Paskov do Odry, mimo zorné pole obyvatel Ostravy, není také žádnou novinkou. Tento záměr byl sledován už při projektové přípravě stavby celulózky před r. 1980. Tehdy ovšem především z toho důvodu, že z násobně větší produkce celulózky v novém závodě odpadající nečištěné odpadní vody by v řece protékající městem způsobily

nepředstavitelnou až katastrofickou situaci. A to v době, kdy Ostravice od Vítkovic po ústí byla v podstatě stokou. Technologie čištění sulfitových výluhů z výroby celulózky byla totiž i ve světě ještě velmi málo propracovaná. Odvedením odpadních vod do Odry, které prosazoval krajský vodohospodářský orgán, by se však znečišťování vody neřešilo pouze přeneslo na Odru, kterou by se pak jen trochu více nařídilo.

Naštěstí k uskutečnění tohoto záměru nedošlo. A to ze dvou vpravdě „nečistotářských“ důvodů. Odpadovod z Paskova byl navrhován ve dvou variantách. Podél Ostravice v bermě koryta v délce 13,5 km – s tím nesouhlasilo Povodí Odry, nebo napříč územím přes Vratimov, Petřvald, Michálkovice do Vrby (24 km) – zde bylo problémem především poddolování. Daleko nejzávažnějším důvodem, pro který bylo od návrhu nakonec upuštěno, byla dodávka potrubí. Agresivita odpadních vod totiž vyžadovala použití speciálních silnostěnných umělohmotných trub zn. HOBAS rakouské výroby.

Dnes už poddolování ani dodávka trub není problémem.

Zůstává ovšem jejich cena, která při nedávno zveřejněném zadlužení pokladny města Ostravy nebude asi bezvýznamná. Vedle toho neblahé zkušenosti má paskovská celulózka s uložením potrubí do bermy koryta. Za povodně v r. 1997 bylo potrubí, které je takto z rozhodnutí bývalého KNV a přes protest Povodí Odry uloženo mezi Vratimovem a Vítkovicemi, obnaženo a protrženo. Pro-

voz celulózky musel být zastaven a škoda na potrubí přesáhla 8 mil. Kč. Technologie čištění ovšem pokročila a zbytkové znečištění odpadající dnes z Biocelu není již nebezpečné, za nižších vodních stavů ale zbarvuje vodu do hněda. S podobnou barvou vody se však můžeme setkat i tam, kde vody vyvěrají z rašelinišť např. na horním toku Vltavy nebo Opavy.

Veslařům bych doporučoval orientovat se na řeku Odru do nadjezí jezu v Přívoze, do prostoru historického veslařského klubu Perun na jehož protějším břehu se rozkládá areál Hornického muzea. Další zlepšení kvality vody v Ostravici, pokud je to vůbec ještě možné, hledat zejména v efektivnějším výkonu čistírenských zařízení a ve zlepšeném chování rybářů, rekreatantů a bezdomovců, kteří již dnes bohatě břehy Ostravice využívají. Odpadky, které po sobě zanechávají nevyřeší ani kvalita vody na úrovni první kategorie.

Ing. Otto Brosch

Setkání seniorů státního podniku Povodí Odry

Setkání seniorů – správa podniku

Slunný, říjnový den přivítal všechny aktéry podzimního setkání našich bývalých kolegů – důchodců. Exkurze s odborným výkladem v Plzeňském pivovaru „Radegast“ naladila příjemnou atmosféru pro všechny účastníky tradičního dopoledního putování po kraji.

Jen málo z nás vědělo o historickém hradišti, které je vybudováno a dále rozšiřováno nedaleko Českého Těšína. V archeoparku v Chotěbuzi u Českého Těšína, v její osadě Podobora, je vybudována na místě starověkého hradiště pocházejícího již z doba Halštatské (800-400 př.n.l) a později znovu osídleného Slovany, replika Velkomoravského hradiště z 9. století, doby největšího rozmachu Velké Moravy. Hradiště je obehnané masivním kůlovým plotem a ohradou s ochozy a vstupní branou se strážní věží a přístupovým mostem. Uvnitř akropole hradiště se nacházejí dřevěné objekty sídelního charakteru pokryté došky. Budovy byly vybudovány středověkými řemeslníckými postupy. Hradiště bylo slavnostně otevřeno 16. 11. 2005. Prohlídkou hradiště jsme získali dobrý tip pro další „rodinné“ výlety a seznámili jsme se s kulturou, zvyky a obyčejí doby dávno minulé.

Po návratu na správu podniku jsme spolu s dalšími účastníky, kteří přišli pouze na odpolední část zasedli k dobrému obědu. Za vedení podniku pozdravil všechny přítomné technický ředitel Ing. Petr Březina. Podal obsáhlou informaci o ekonomické situaci, právních problémech i technických úkolech pro další období. Blahopřáním jubilantům byla zakončena oficiální část a poté následovalo příjemné posezení.

Zdeňka Davidová
vedoucí personálně sociálního odboru

Setkání seniorů – závod Frýdek-Místek

Pátý říjen letošního roku byl dnem již tradičního setkání bývalých spolupracovníků závodu Frýdek Místek. Přišli všichni, kteří se rádi sejdou se svými bývalými kolegy i současným vedením. Tradiční je rovněž uvítání na závodě a setkání s ředitelem Ing.Šaškem, který mimo jiné informoval i o probíhajícím soudním procesu s firmou Transkorekta. Po uvítání jsme se vydali autobusem do Olomouce, kde naším cílem byla návštěva arcidiecézního muzea, která jistě potěšila všechny milovníky historie a umění. Následující prohlídka Podzimní Flóry 2006 uspokojila zase zahrádkáře a kutily. Po náročném dopoledním programu přišel všem vhod oběd na Sv.Kopečku a následující krátká návštěva arboreta v Bystrovanech byla příjemným završením společně strávených chvil.

Podle ohlasu zúčastněných jsou akce organizované pro důchodce vřele přijímány a je jen škoda, že se řady „skalních“ příznivců nerozšiřují o mladodůchodce. Ale není všem dnům konec. Než se rok s rokem sejde bude připravena další akce a věříme, že se jí zúčastní všichni, kterým to zdravotní stav dovolí. Na závěr je třeba poděkovat vedení, že tato setkání umožňuje a prostřednictvím podnikového časopisu udržuje kontakt s těmi, kteří naši nabídku na společné chvíle nemohou využít.

Marta Vojkovská
vedoucí hrázný VD Olešná

Setkání seniorů –závod Frýdek-Místek

Setkání seniorů –závod Frýdek-Místek

Setkání seniorů –závod Opava

Vedení závodu spolu se ZO OS zorganizovali setkání důchodců spojené s návštěvou nejznámějšího historického zařízení na Opavsku – zámku Hradec nad Moravicí.

Setkání bývalých pracovníků, nyní důchodců závodu 1, Opava se uskutečnilo 26.10. 2006.

Sraz začal v zasedací místnosti závodu přivítáním zástupci vedení závodu a občerstvením. Účastníci byli seznámeni s činností závodu a podniku a s novinkami, které se udály od posledního setkání. Po tomto zahájení odjeli důchodci na zámek v Hradci nad Moravicí, kde se zúčastnili prohlídky zámeckých sbírek. Byli seznámeni s historií zámeckého areálu od dob královny Kunhúty až po poslední majitele, knížata Lichnovské, velmi poutavým vyprávěním paní průvodkyně.

Po ukončení prohlídky zámeckých prostor se naši důchodci odebrali na společný oběd a k družnému besedování do hotelu „Belária“, kde v přátelském posezení setrvali do odpoledních hodin. Zároveň zavzpomínali na naše dva dlouholeté kolegy, paní Jarmilu Langerovou a na ing. Jindru Miroslava, kteří nás v letošním roce opustili. Autobusem se dopravili zpět do Opavy a následně do svých domovů. Prohlídka historického areálu se velmi líbila a organizátoři doufají, že příštího setkání se důchodci zúčastní v hojnějším počtu.

Jiří Mainuš
předseda ZO OS Opava

Setkání seniorů –závod Opava

Setkání seniorů –závod Opava

Advent

Advent je období přípravy na Vánoce a pochází z latinského slova adventus, což znamená „příchod“ (příchod Ježíše Krista). Advent začíná čtyři neděle před prvním svátkem vánočním. Ačkoliv je dnes vnímán především jako čas horečných nákupů, jeho skutečným, duchovním smyslem je očekávání druhého příchodu Krista. Po celé období adventu by se mělo jíst střídavě, jde o dobu postní. Symbolem adventu je adventní věnec.

Mikuláš – 6. 12.

Mikuláš byl mladý biskup, přítel dětí, mučedník i pomocník v nouzi. Byl významným a výjimečným světce a jeho působení se slaví dodnes. Protože zemřel 6. prosince (rok mezi 345 a 351 – není dosud přesně znám), právě v předvečer tohoto dne navštěvuje děti muž s bílým vousem a obdarovává je nejčastěji sladkostmi naopak kárá za jejich chování po celý rok.

Štědrý den – 24. 12.

Štědrý den je bezpochyby nejoblíbenějším vánočním svátkem. Končí jím období adventu (a půstu) a pro věřící začíná oslava Narození Páně. V tento den je dodržována řada tradic, mezi nejznámější určitě patří zlaté prasátko nebo krájení jablka. Večer se celá rodina sejde u štědrovečerní večeře, tedy u tradiční hrachové polévky a kapra s bramborovým salátem. Poté se všichni přesunou k vánočnímu stromečku a rozbalují dárky.

Boží hod vánoční – 25. 12. – 1. svátek vánoční

Boží hod vánoční neboli svátek Narození Páně je prvním vánočním svátkem. Lidé v tento den hojně navštěvují kostely, nejvíce večer na půlnoční mši. U oběda se za slavnostně prostřeným stolem schází celá rodina. Součástí takového oběda je obvykle pečená husa se zelím a knedlíky. Stejně jako na svátek sv. Štěpána je zakázáno pracovat. V některých zemích si lidé dárky nedávají o Štědrém večeru, ale až ráno na Boží hod vánoční. Dárky se rozdávají na památku daru, který lidstvo dostalo od Boha v podobě Syna božského.

Sv. Štěpán – 26. 12. – 2. svátek vánoční

Den sv. Štěpána je druhým svátkem vánočním. Sv. Štěpán byl kazatel hlásající, že Kristus byl Mesiášem předpovězeným proroky. Za tyto výroky byl ukamenován. V našich zemích je den sv. Štěpána spojen především s koledou. Na sv. Štěpána chodili koledníci s velkou zlatou hvězdou a zpívali speciální štěpánskou koledu: „Koleda, koleda, Štěpáne“. Podle tradice by se v tento den měly navštěvovat rodiny, vyměřovat si dárky a přát mnoho úspěchů a zdaru. Vánoční koledování končí na den Tří králů, který je posledním vánočním dnem.

Silvestr – 31. 12.

Sv. Silvestr byl kněz, který přežil pronásledování křesťanů a stal se papežem. Jeho svátek začal být spojován s oslavami až v 16. století, kdy byl v křesťanských zemích zaveden gregoriánský kalendář a počátek nového roku stanoven na 1. ledna. Lidé děkovali za vše dobré v minulém roce a modlili se za dobrý rok další. V 19. století, kdy společnost s rozvojem vědy a techniky postupně bohatla, začaly být bohaté i silvestrovské oslavy. Půlnoční přípitek, kdy nesmí chybět správně vychlazené šampaňské se jako zvyk ustálil až koncem 19. století.

Nový rok – 1. 1.

První leden byl jako den nového roku považován až od 17. století. Předtím začínal nový rok prvním březnem. Na Nový rok se scházely celé rodiny u vepřového a čočkové nebo krupicové polévky, které měly údajně po celý rok zajistit přísun peněz. Nesměl se podávat zajíc či drůbež, aby štěstí neuteklo nebo neulétlo. Dosud uznávanou tradicí je zákaz nepříjemných prací, podle přísloví: „Jak na Nový rok, tak po celý rok“.

Tři králové – 6. 1.

Tři králové byli mudrci považováni za první, kteří se přišli poklonit narozenému Ježíši. Děti převlečené za Tři krále v tento den chodí od domu k domu, zpívají koledy a na dveře či rám okna píší křídou zkratku K + M + B, což je zkratka jmen Tří králů (Kašpar, Melichar a Baltazar). Zkratka má domu přinést štěstí. Za svou koledu a přání všeho dobrého dostávají děti sladkou odměnu. Svátkem Tří králů končí cyklus vánočních svátků a odstrojuje se vánoční stromeček.

Vánoční recepty

Bramborový salát

1 kg brambor
100 g cibule
100 g kyselých okurek
200 g kořenové zeleniny (mrkev, petržel)
100 g syrového celeru
100 g zeleného hrášku
200 g majonézy
sůl, pepř

1. Brambory uvaříme ve slupce a když vychladnou, oloupeme je. Kořenovou zeleninu a hrášek povaříme. Všechnu zeleninu a brambory nakrájíme na kostičky a promícháme.
2. Do salátu přidáme majonézu a hrášek a ochutíme pepřem a solí. Promícháme, necháme v chladu odležet a můžeme servírovat.
3. Těsně před podáváním ozdobíme bramborový salát listovou petrželí.

Sváteční krémová rybí polévka

80 g kořenové zeleniny
sůl, máslo
50 g mouky
jikry, mlíčí
2 kapří hlavy špetka tlučeného květu
150 g kapustiček
houska nebo rohlík

1. Na másle osmahneme dozlatova na nudličky nakrájenou kořenovou zeleninu a kapustičky. Hlavy vaříme zvlášť asi 10 minut. Vývar scedíme, přilijeme jej k osmažené zelenině a přidáme maso obrané z hlav.
2. Zahustíme jíškou a povaříme. Pak přidáme do polévky vnitřnosti a vaříme dalších 20 minut.
3. Vše rozmixujeme na hladký krém. Ochutíme jej tlučeným květem, dosolíme a podáváme s houskou osmaženou na másle.

Pracovní jubilea zaměstnanců v roce 2006 – IV. čtvrtletí

5 let

HYKL ALFONS, RNDR.	odbor VH laboratoří, Ostrava	chemik
RŮČKA ROSTISLAV	VHP Skotnice	vodohospodářský dělník
ŠAFAŘOVÁ RENATA	úsek GR, Ostrava	sekretářka
ŠEDĚNKA MARTIN	VHP Skotnice	vodohospodářský dělník
VLČKOVÁ ŠÁRKA	odbor TOR, Ostrava	vedoucí odboru tech.org.rozvoje

15 let

BOČEK ROBERT	doprava a mechanizace, Opava	provozní zámečnick
DVOŘÁK JAROSLAV	VHP VD - VD Kružberk	hrázný - jezny
HOFEREK PETR	VHP Opava	vodohospodářský dělník
KACHLÍK LIBOR, ING.	odbor informatiky, Ostrava	správce databáze
VRÁGA JINDŘICH	VHP VD - VD Slezská Harta	vedoucí hrázný

20 let

KAŇOK PETR	VHP Krnov	vodohospodářský dělník
OLEXA ZDENĚK	VHP Krnov	vodohospodářský dělník
WILHELM RENÉ	VHP Frýdek-Místek	vodohospodářský dělník

25 let

CARBOL ZDENĚK	doprava a mechanizace, Opava	strojník pracovních strojů
CHWISTEK JIŘÍ	VHP VD - Vyšní Lhoty	úsekový technik
KAMRLOVÁ MARGITA	odbor inž.činností, Ostrava	figurant

Životní jubilea zaměstnanců

50, 55, 60, 65, 70, 75 let

BARONOVÁ ANNA	odbor hospod. správa, Ostrava	uklízečka
DOSTÁL MIROSLAV	VHP VD - VD Slezská Harta	vodohospodářský dělník
KUCHÁRIKOVÁ MILENA	VHP Český Těšín	vodohospodářský dělník
MORAVEC KAREL	VHP Opava	vodohospodářský dělník
PETRUŠKA VLASTIMIL	technický úsek, Opava	investiční referent
PITUCHA FRANTIŠEK	odbor VH dispečinku, Ostrava	poříčný
ROSSMANNOVÁ JAROSLAVA	odbor hospod. správa, Ostrava	telefonistka pobočky TU
ROZSYPALOVÁ HANA	VHP VD - VD Slezská Harta	hrázný
ŠEBÍK JAN	VHP VD - VD Slezská Harta	vodohospodářský dělník
ŠIRŮČKOVÁ MARIE ING.	odbor VH laboratoří, Ostrava	vedoucí oddělení řízení jakosti
ŠMERDOVÁ ANNA	finanční odbor, Ostrava	podnikový plánovač
ŠULÁK FRANTIŠEK	VHP VD - VD Slezská Harta	vodohospodářský dělník
VIDLÁKOVÁ ELIŠKA ING.	investiční odbor, Ostrava	investiční referent
VYHŇÁK MIROSLAV	odbor VH laboratoří, Ostrava	vedoucí odděl. vzork.a hydr.prac.
ŽÍDEK JAROSLAV	odbor hospod. správa, Ostrava	vedoucí odboru

Životní jubilea důchodců

BAĎURA ZDENĚK	VHP Krnov
ČERNÍN JIŘÍ	VHP VD - VD Kružberk
HAVLÁKOVÁ JIŘINA	odbor inženýrských činností, FM
KŘÍŽÁNEK KAREL	odbor VH koncepcí a informací, Ostrava
KUDĚLKOVÁ JANA	odbor inženýrských činností, Ostrava
MAŇKOŠ JOSEF	VHP VD - VD Šance
MLČOCH JAROSLAV	VHP Opava
PILCHOVÁ ALENA	VHP Ostrava
ROŽNOVSKÝ MIROSLAV	VHP Krnov
ŘÍMÁNKOVÁ KATEŘINA	odbor hospodářská správa, Ostrava
ZDRAŽILA JOSEF	odbor personálně sociální, Ostrava

Vydává: Povodí Odry, státní podnik, Varenská 49, Ostrava, tel.: +420 596 657 298